

Příloha č. 5 školního řádu	Poradenské služby ve škole
Platnost dokumentu od	1.9.2024
Nahrazuje dokument ze dne	1.9.2023
Ředitelka školy	Mgr. Dana Otoupalová

PROGRAM PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

Školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP) poskytuje komplexní poradenské a konzultační služby. Program poradenských služeb je určen především pro žáky Základní školy a děti Mateřské školy Blažovice, příspěvková organizace, Nádražní 7, 664 08 Blažovice. Svým rozsahem však zahrnuje také poradenskou činnost pedagogickým pracovníkům školy a zákonným zástupcům dětí a žáků školy. Program poradenských služeb každoročně zpracovává a aktualizuje vedoucí ŠPP, spolupracuje při tom zejména s týmem poradenských pracovníků a vedením školy.

Specifikace školy a školského zařízení:

Základní škola s žáky 1. – 5. ročníku

Mateřská škola s dětmi od 2 do 6 let

Školní družina s žáky 1. – 5. ročníků

OBSAH:

1. Vymezení poradenských služeb
2. Cíle a zaměření programu ŠPP, personální zajištění, pravidla poskytování poradenských služeb
3. Hlavní činnosti poradenských pracovníků školy
4. Etický kodex
5. Časová dostupnost a informovanost o poradenských službách
6. Strategie řešení školní neúspěšnosti
7. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. VYMEZENÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí zejména Vyhláškou č. 72/2005 Sb., (v platném znění) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, která je jedním z prováděcích předpisů ke Školskému zákonu.

Vyhláška upravuje mimo jiné:

- Poskytování poradenských služeb
- Účel poradenských služeb
- Pravidla poskytování poradenských služeb
- Další dokumentaci
- Vymezuje činnosti a postavení školy, vzhledem k poskytování poradenských služeb

2. CÍLE A ZAMĚŘENÍ PROGRAMU ŠPP, PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ, PRAVIDLA POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB

Poradenskými pracovníky školy jsou:

- Ředitel školy
- Vedoucí a koordinátor ŠPP
- Výchovný poradce
- Školní speciální pedagog
- Školní metodik prevence

Za poskytování poradenských služeb na škole zodpovídá ředitelka školy, která deleguje kompetence na vedoucí a koordinátorku ŠPP. Pracovníci ŠPP jsou přímo podřízeni ředitelce školy a vedoucí ŠPP.

ŠPP a vedení školy se společně s ostatními pracovníky spolupodílí na vytvoření Programu školního poradenského pracoviště a na zabezpečení pedagogicko-psychologického poradenství poskytovaného ve škole. Při jeho tvorbě je kladen důraz na vzájemnou informovanost, spolupráci a dodržování etického kodexu školních poradenských pracovníků. ŠPP pracuje tak, aby umožnilo důvěrnost jednání a byla zaručena ochrana osobních dat.

Odbornou a metodickou podporu poradenským pracovníkům školy poskytují pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogická centra a střediska výchovné péče.

Program poradenských služeb na škole vyplývají ze školského zákona a Vyhlášky 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám dětí/žáků školy. Mezi tyto standardní služby patří:

- Poskytování metodické podpory učitelům - odborná podpora.
- Včasná intervence při aktuálních problémech dětí/žáků a třídních kolektivů.
- Poskytování průběžné a dlouhodobé péče o děti/žáky se školním neúspěchem, vytvoření předpokladů pro jeho snižování.
- Vytvoření příznivého klimatu pro integraci a přijímání kulturních a sociálních odlišností na škole.
- Zajištění podmínek pro inkluzi dětí/žáků se SVP a dětí/žáků nadaných.
- Primární prevence školní neúspěšnosti a sociálně nežádoucích jevů.
- Sledování účinnosti preventivních programů aplikovaných školou a vytvoření metodického zázemí pro tyto programy.
- Prohloubení a zkvalitnění spolupráce a komunikace mezi školou a zákonnými zástupci.
- Zajistit propojení poradenských služeb poskytovaných školou se službami dalších poradenských zařízení (PPP, SPC, SVP aj.).

Pravidla poskytování poradenských služeb

Při poskytování poradenských služeb škola:

- Dodržuje účel poradenských služeb.
- Dodržuje etické zásady poskytování poradenských služeb.
- Vychází z individuálních potřeb dítěte/žáka, podporuje jeho samostatnost a přispívá k jeho sociálnímu začleňování.

- Sleduje a vyhodnocuje poskytování navržených podpůrných opatření.
- Informuje o poradenských službách poskytovaných školou nebo školským poradenským zařízením.
- Poskytuje dítěti/žákovi a jeho zákonnému zástupci podrobné a srozumitelné seznámení s průběhem a výsledkem poskytování poradenských služeb.

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby dítěti/nezletilému žákovi je souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není potřeba tehdy, když je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví dítěte/žáka nebo osob v jeho okolí a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření dítěte/žáka.

Poradenské služby poskytované školou jsou koordinovány se školskými poradenskými zařízeními.

Podmínkou pro poskytnutí podpůrného opatření 1. stupně je návrh pedagogického pracovníka, na základě něhož pracovníci ŠPP spolu s pedagogem zpracují návrh plánu pedagogické podpory, případné zařazení žáka do pedagogické intervence. Podpůrné opatření 1. stupně představuje minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání žáka/dítěte.

Podmínkou pro poskytnutí podpůrných opatření 2. až 5. stupně je:

- Spolupráce poradenského zařízení se zákonným zástupcem dítěte/nezletilého žáka, se školou nebo školským zařízením.
- Školské poradenské zařízení vydá zprávu a doporučení.
- Školské poradenské zařízení sdělí doporučení škole.
- Škola získá písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte/nezletilého žáka o poskytování podpůrných opatření vyplývajících s doporučení ŠPZ.

3. HLAVNÍ ČINNOSTI PORADENSKÝCH PRACOVNÍKŮ ŠKOLY

Standardní činnosti školy (jednotlivých členů ŠPP) vymezuje Příloha č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů:

Ředitel školy je zodpovědný za poskytování poradenských služeb ve škole. Jmenovitě určí výchovného poradce a školního metodika prevence, školního psychologa a školního speciálního pedagoga. Je zodpovědný za realizaci prevence školní neúspěšnosti a primární prevence rizikového chování. Je zodpovědný za vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí/žáků nadaných a mimořádně nadaných. Je zodpovědný za průběžnou a dlouhodobou péči o děti/žáky s výchovnými a výukovými obtížemi, za vytváření předpokladů pro jejich snižování. Je zodpovědný za spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (poradna, centrum). Je zodpovědný za další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti psychologických a speciálně pedagogických poznatků. Deleguje kompetence odpovídajícím pracovníkům.

Vedoucí a koordinátor ŠPP zajišťuje a řídí činnost ŠPP, zpracovává program poradenských služeb ve škole. Vykonává zejména činnosti koordinační, konzultační, poradenské, metodické a informační, pracuje s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy a zákonnými zástupci dětí/žáků. Spolupracuje se všemi členy poradenského pracoviště, dále se se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejm. se

speciálně-pedagogickými centry, pedagogicko-psychologickými poradnami, se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, se státními i nestátními orgány, apod.

Školní speciální pedagog se věnuje zejména procesu inkluze. Vede podrobný přehled dětí/žáků se SVP a dětí a žáků v riziku rozvoje SVP. Vykonává zejména činnosti koordinační a poradenské, metodické a informační, pracuje s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy a zákonnými zástupci dětí/žáků. Dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Spolupracuje se všemi členy poradenského pracoviště, dále se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejm. se speciálně-pedagogickými centry, pedagogicko-psychologickými poradnami, dále se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.

Školní metodik prevence vykonává činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské v oblasti prevence rizikového chování. Pracuje s dětmi/žáky, pedagogy i zákonnými zástupci. Dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Spolupracuje se všemi členy poradenského pracoviště, dále se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejm. se speciálně-pedagogickými centry, pedagogicko-psychologickými poradnami, se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.

Výchovný poradce se zaměřuje na vyhledávání a orientační šetření dětí/žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a přípravu návrhů na další péči o tyto děti/žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory. Podílí se na přípravě podmínek pro vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinaci poskytování poradenských služeb těmto dětem/žákům školou a školským poradenským zařízením a koordinaci vzdělávacích opatření. Spolupracuje se všemi členy poradenského pracoviště, dále se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejm. se speciálně-pedagogickými centry, pedagogicko-psychologickými poradnami, se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.

4. ETICKÝ KODEX PRACOVNÍKŮ ŠPP

Etický kodex se týká každého pracovníka působícího v rámci ŠPP. Nejdůležitějším kritériem odborného i lidského působení je hájení všech práv klienta, zaručující mu intimitu, bezpečí, podporu, pomoc a ochranu osobních údajů. Intervencí se chápe akt nebo další následná činnost, kterou pracovník ŠPP (sám nebo ve spolupráci s dalšími odborníky) poskytne ve prospěch klienta. Může se jednat o poradenství, diagnostiku, konzultaci, jednorázovou intervenci, o krátkodobou či dlouhodobou péči, individuální práci s klientem, s dvojicí, rodinou, se třídou apod.

Klientem je ten, kdo navazuje kontakt se ŠPP (telefonicky, osobní návštěvou či jinak kontaktuje), a to za účelem vyhledání rady či pomoci.

- Každý pracovník ŠPP si musí být vědom, že jeho profesionální vztah s klientem je založen na důvěře ze strany klienta a na zachování důvěrnosti a diskrétnosti ze strany pracovníka ŠPP.
- Při práci s klientem používá pracovník ŠPP pouze takové postupy a metody, o nichž má dostačující znalosti a se kterými získal potřebné zkušenosti.

- Každý pracovník ŠPP respektuje při své práci právní odpovědnost v rámci platných právních předpisů.
- Pracovník ŠPP si vede záznamy o setkání s klientem, uchovává korespondenci, testy, záznamy o supervizích a ostatní dokumentaci pro případné další použití v zájmu klienta. Tato dokumentace nesmí být přístupná nepovolaným osobám.
- Posudky a zprávy o vyšetření může poskytnout pracovník ŠPP pouze se souhlasem klienta - zákonného zástupce, nebo na jeho přání.
- Zprávu pro soud (např. při rozvodovém řízení apod.) poskytne pracovník ŠPP pouze podle platných právních předpisů, jmenovitě na vyžádání soudu, které je podmíněno souhlasem obou rozvádějících se partnerů.

5. ČASOVÁ DOSTUPNOST A INFORMOVANOST O PORADENSKÝCH SLUŽBÁCH

Konzultační hodiny poradenských pracovníků pro žáky, rodiče či pedagogické pracovníky jsou vyvěšeny na informační tabuli v budově školy a zveřejněny na webových stránkách. Součástí koncepce poradenských služeb ve škole je příloha Plán práce ŠPP. Koncepce i všechny přílohy jsou veřejně přístupné a jsou k dispozici u vedoucí ŠPP. Kontrolu dodržování a průběžné hodnocení programu poradenských služeb vykonává ředitelka školy a vedoucí ŠPP.

6. STRATEGIE ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Školní neúspěšnost je problémem, který vyžaduje náročnou práci se žákem, velmi často také spolupráci s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neúspěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Nejčastěji má vliv na školní úspěšnost nebo neúspěšnost:

- Osobnost dítěte – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace)
- Odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky – nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, vztah s učitelem

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné zachytit co nejdříve problém žáka, podrobit ho pedagogické diagnostice, v případě nutnosti ve spolupráci s odborným pracovištěm provést speciálně-pedagogickou či psychologickou diagnostiku tak, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu.

Diagnostika poté pomůže nastavit vhodná podpůrná opatření. Podpůrná opatření jsou volena individuálně a na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáka. Jedná se zejména o:

- Individuální přístup (motivace, akceptování osobního tempa žáka, použití vhodných metod a forem práce, hodnocení toho, co žák zvládl – pozitivní motivace)
- Poskytování individuálních konzultací pro žáky a rodiče
- Vypracování plánu pedagogické podpory
- Vypracování IVP (ve spolupráci s poradenským zařízením)

Postup při řešení školní neúspěšnosti

Zákonní zástupci jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí zápisem do systému Edookit, mohou dostat informace na pravidelných konzultačních hodinách nebo na třídních rodičovských schůzkách.

1. V případě, že třídní učitel nebo vyučující zjistí, že žák neprospívá (vývoj je hodnocen jako rizikový), informuje zákonného zástupce a společně se domluví na dalším postupu.
2. Pokud nastavený model není funkční, TU ve spolupráci s ŠPP domluví osobní jednání s rodiči a žáky, kteří neprospívají. Stanoví se termín další schůzky, při níž se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu. Za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel, popř. výchovný poradce, ze schůzky se pořídí zápis.
3. Při vysoké absenci žáka se koná jednání s rodiči preventivně – TU, VP, žák a rodič.
4. Na závěr klasifikačního období je v případě potřeby podpora vyhodnocena na společné schůzce s rodičem a žákem.
5. V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky).

Formy a metody práce využívané při předcházení školní neúspěšnosti (žáci v riziku rozvoje SVP) a jejího řešení

- Učitel ve spolupráci s ŠPP sestaví žákovi podpůrné aktivity v takovém rozsahu, který odpovídá žakovým aktuálním možnostem. Jako podpůrné aktivity se rozumí zejména: oznámení o psaní písemné práce, testu, prověrce, stanovení přesného termínu zkoušení – stanovení konkrétního učiva, umožnění opravného pokusu
- Žák může používat podpůrné pomůcky při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačka, nákresy aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- Podpora žákovi v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny
- Domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit učivo, kterému nerozumí, učitel zve i rodiče, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s nimi dohodl na tom, jak žáka podpořit
- V případě že nedostačují podpůrná opatření v rámci PLPP, je zákonnému zástupci navržena konzultace s ŠPZ, kde jsou společně dohodnuty další postupy (IVP, IVIP, ...)
- Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku

K eliminaci školního neúspěchu přispívají také aktivity

- Edukativně stimulační skupiny
- Šikovný předškolák
- Pedagogická intervence
- individuální péče ze strany školní speciální pedagožky
- Doučování
- Stolní a deskové hry
- Sportovní kroužek
- Kreativní kroužky
- Aktivity školy v rámci školního roku zaměřené na všestranný rozvoj žáků

7. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí novelou školského zákona a novelou vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Vzdělávání v naší škole je obecně založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zajišťujeme, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

Vzdělávání nadaných žáků se zaměřuje především do oblasti rozvoje zájmu o zvolenou oblast.

Realizační formy:

- vzdělávací aktivity nad rámec výuky
- podpora přípravy a účasti v soutěžích,
- podpora přípravy žáka pro přechod na SŠ (víceletá gymnázia)
- zařazení do bloku KOUMÁK. Vyučovací blok nazvaný KOUMÁK, probíhá jako součást běžné výuky. Paralelně se v kmenové třídě uskutečňuje běžná výuka. Žáci s prvky nadání z vybraných ročníků se schází vždy jednou týdně na 1 vyučovací hodinu mimo svou kmenovou třídu věnují se zajímavým tématům z různých oblastí. Náročnost úkolů převyšuje běžné učivo.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

Pokud vyučující pedagog vyhodnotí, že má žák při vzdělávání takové potíže, že je potřebné jeho vzdělávání podpořit podpůrnými prostředky pedagogické intervence a pokud tato pedagogická intervence vyžaduje spolupráci více pedagogů, vytvoří škola žákovi Plán pedagogické podpory.

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. U PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola dle platné legislativy na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou minimálně jednou ročně.

ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY PŘEDMĚTŮ SPECIÁLNĚ-PEDAGOGICKÉ PÉČE (PSPP)

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání, předměty speciálně-pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. Předmět je zařazen jako forma intervence. Je možné jej poskytovat již od 2. stupně PO.

Pokud je předmět speciálně-pedagogické péče doporučován jako forma další péče o žáka ve škole, jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka, zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení (učitel s kvalifikací pro práci se žáky se SVP). Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. (zajišťuje speciální pedagog, psycholog) či k zajištění logopedické péče (speciální pedagog-logoped) a v těchto případech nemá předmět speciálně-pedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

PEDAGOGICKÁ INTERVENCE

Pedagogická intervence je, jakožto podpůrné opatření 1. stupně, doporučena žákům na základě pedagogické diagnostiky třídního učitele či učitele vyučovacího předmětu a konzultace vyučujících se školním poradenským pracovištěm.

Pedagogická intervence (PI) slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání. Pedagogická intervence je realizována nad rámec časové dotace se souhlasem zákonných zástupců. Jedná se o individuální nebo skupinovou práci pedagogického pracovníka se žákem. Pedagogickou intervencí zajišťují pedagogičtí pracovníci školy. Žák není z PI hodnocen souhrnným hodnocením na vysvědčení. Náplň práce vychází z aktuální potřeby a je zaměřena na celkový rozvoj dítěte. Pro žáka je vypracován PLPP-PI o jehož obsahu jsou zákonní zástupci informováni.